

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי
Ezra Orion Collection
Public Art Archive

כותרת: תחרות עיצוב אחוזת קבר פולה ודוד בן גוריון 1974
התכתבויות

מיקום בארכיון

ארגז: 17

תיק: 9

תת תיק: --

Title: Design competition of the Paula and David Ben Gurion grave, 1974
Correspondence

Location in Archive

Box: 17

Folder: 9

Sub folder: --

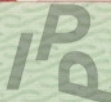
המכון לנוכחות ציבורית
המרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית, חולון
לחומרי המקור צרו קשר דרך archive@digitalartlab.org.il

The Institute for Public Presence
The Israeli Center for Digital Art, Holon
For original materials please contact us at archive@digitalartlab.org.il

מס' 11.11.74

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

14.11.74

תאריך

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

רשות הגנים הלאומיים

קריה, דה' ח' 3, ת"ד 7028

תל אביב 61070

לכבוד עזרא אוריון

מדרשת שדה-בוקר

א. נ.

נא לקבל במחבר המראה מס' 09897

משוכה על בנק לאומי לישראל בע"מ תל-אביב, סניף החשמונאים.

א. נ.		פ. ר. ס. י. מ.				
ל"י	א.נ.	השתתפות בהתחרות הרעיונית לעיצוב אחוזת הקבר של ד. ופ. בן-גוריון				
2,125.-						
2,125.-	סה"כ					

בכבוד רב,

רשות הגנים הלאומיים

הערה:

בית הסמך זו או הסכמת סמכות אישור
לקבלת תמריחה בהאם לפריטים הנ"ל

לכבוד
א' עזרא אוריון,
מדרשת שדה בוקר.

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

ASSOCIATION OF ENGINEERS AND ARCHITECTS IN ISRAEL

200, Dizengoff Rd., The Engineer's Institute, Tel-Aviv 63462

אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים בישראל

רחוב דיזנגוף 200, "בית המהנדס", תל-אביב 63462

ת.ד. 3082 P.O.B.

אגודת האינטרנציונל והארכיטקטים בישראל
ועדת ההתחרויות המרכזית

תל-אביב, רחוב דיזנגוף 200 • ת.ד. 3082 • טלפון 220122

תל-אביב, א' כסלו תשל"ה

15.11.1974

השל"ה / 15
מס'

לכבוד

א' עזרא אוריון,
מדרשת שדה בוקר

אדון(ים) נכבד(ים),

אוסף עזרא אוריון
ארכיון אמנות במרחב הציבורי

ועדת ההתחרויות המרכזית שבאגודת האינטרנציונל והארכיטקטים בישראל

מברכת אותך (אתכם) לדכייחך(ם)

ב קנייה,

Ezra Orion Collection

בהתחרות הרעיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד ופולה בן-גוריון ז"ל, בשדה

בוקר.

בכבוד רב,

י' ע' י' נ'

יעקב יער, אב

יו"ר הועדה

רשות הגנים הלאומיים

התחרות פומבית-עיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד ופולה בן-גוריון ז"ל

פרטיכל השיפוט

חבר השופטים בהרכב הא"א פרופ' יגאל ידין, יו"ר רשות הגנים הלאומיים (יו"ר), יעקב ינאי, מנהל רשות הגנים הלאומיים, ארכ' אריה אלחנני, חתן פרס ישראל, עמוס בן-גוריון, יהושע כהן, שדה בוקר, ארכ' אלפרד מנספלד, חתן פרס ישראל, יזהר סמילנסקי, סופר, ארכ' יעקב רכטר, חתן פרס ישראל, ארכ' אריה שרון, חתן פרס ישראל, עיין ודן ב-43 ההצעות, שהוגשו כולן במועד הנכון.

בישיבה הראשונה חתמו חברי חבר השופטים על ההצהרה: -

"אנו חתומים מטה מצהירים בזה שאין לנו כל ידיעה שהיא על אף אחת מההצעות שהוגשו בהתחרות הפומבית-עיונית לעיצוב אחוזת הקבר של דוד ופולה בן-גוריון ז"ל בסדה בוקר". חתימות חבר השופטים (-)

לאחר חתימת ההצהרה נפתחו החבילות ונרשם פרטיכל על תכנן: -

מס'	שרטוטים	הסבר	גליון צילומים	מעטפה
1	—	2		
2	3	חבורת חבורת		
3	4			
4	4	2		
5	3	1		
6	4	1		
7	8			
8	5	1		
9	2			
10	2	2	2	
11	3		5	
12	4	2		
13	5	4		
14	5	חבורת		
15	4			
16	4			
17	4			
18	4			
19	3	1	1	
20	3			
21	2			
22	4			

חתימות חבר השופטים (-)

הערה: בהצעות 3 ו-17 לא נמצאה המעטפה הסטנדרטית. לעומת זאת נמצאה מעטפה אחת, שנפלה בזמן העברת החבילות וכנראה שסייכת לאחת ההצעות.

חבר השופטים ציין בסיפוק את ההיענות הרבה של צבור הארכיטקטים, אדריכלי - נוף והציבור בחיכנון מפעלי ציבור ובמיוחד - בהתחרות הנידונה: עיצוב אחוזת הקבר של אדריכל המדינה.

הסיפוט נעשה בצורה אינדיבידואלית וקולקטיבית. לאחר עיון בהצעות התקיים דיון כללי והוצאו מהמסך הדיון ההצעות שנראו ע"י כל השופטים כבלתי מתאימות. התקיימו 3 סיבובים עד בחירת ההצעות המתאימות ביותר.

לאחר הסיבוב הראשון, בו הוצאו מהדיון התכניות מסיבה שהקונצפטייה הכללית בהן לא נראתה לשופטים, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 27, 28, 29, 30, 34, 38, 40, 42.

לאחר הסיבוב השני, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 13, 20, 23, 28, 30, 34, 38, 40.

לאחר הסיבוב השלישי, נשארו לדיון התכניות מס' 4, 20, 23, 30, 34, 38, 40.

חבר השופטים רשם את הערותיו להצעות שנשארו לדיון לאחר הסיבוב הראשון ולאחר שחזר ועיין פעם נוספת בהצעות שהוגשו והוצאו בסיבובים הראשונים.

- הכנית מס' 4 - נסיון פלסטי מענין ומוצלח ליצירת קומפוזיציה פלסטית, המסלבת בנין הספריה בצורה אורגנית. עצם הגישה המונומנטלית אינה מתחשבת עם השאיפה לפסטות.
- הכנית מס' 7 - רעיון מענין לשימוש בקבר כנוף, אולם לא ניתן לביצוע ובפרטיו אינו נראה כפתרון מספק.
- הכנית מס' 8 - נסיון מענין לחלוקה כללית של הטחן, אולם אינו משכנע מבחינה עיצובית.
- הכנית מס' 9 - גישה מענינת לאחוזת הקבר, אבל הפתרון כולו אינו נראה.
- הכנית מס' 11 - התפיסה נראית לחבר השופטים כמונומנטלית למדי לאור הדרישה לפסטות וסילוב בסביבה.
- הכנית מס' 13 - פתרון טיט בו ערכי היכנון, במיוחד בעיצוב רחבת הקבר והתיחסותה לנוף. הנסיון להסתרת בנין הספרייה אינו מספק.
- הכנית מס' 17 - רעיון של תחיית התרבות והחלאתה לנגנים נראה מענין, אולם הסתרת בנין הספרייה באופן מונומנטלי איננו מקבל.
- הכנית מס' 18 - הפתרון אינו משתלב בסביבה ועיצוב הקברים אינו נראה.
- הכנית מס' 19 - אלמנטים פיסוליים מענינים, אולם אינם עולים בקנה אחד עם השאיפה לפסטות ולסילוב בסביבה.
- הכנית מס' 20 - פתרון מרשים, במיוחד מבחינת עיצוב נופי. כמו-כן מענינת הגישה לעיצוב ככר אחוזת הקבר. ההתיחסות לבנין הספרייה נראית לא מספקת. המאמץ העקרי בבנין החומה לא יתגלה לעיני קהל המבקרים.
- הכנית מס' 21 - הככרות הטונות והטחנים המכוסים אינם מהווים מערכת ההולמת את הנושא, החיב להתמקד על אחוזת הקבר.
- הכנית מס' 23 - נסיון מענין ליצירת ציר ראשי חד-משמעי וסילוב בנין הספרייה במערכת חנועה המבקרים. לעומת זאת - היחס בין האלמנטים הטונים ובמיוחד - בין האמפיתיאטרון לבין המבנה הראשי, וכו-כן הפתרון העיצובי של סילוב ככר הקבר בסופוגרפיה הטבעית של הגבעה - אינם משכנעים.
- הכנית מס' 27 - המאמץ הבנייני אינו יוצר איזון, ההולם את נושא ההתחרות.

היחס בין אחוזת הקבר לבין הספרייה וכמו-כן ניהוק איזור הקבר מהמבט לנוף - אינו חכנית מס' 28 - נראה סביר ומתנגד לרעיון ההתחרות.

ההדגשה על האמפיתיאטרון ועל המבנים הסובבים אותו אינו יוצר את האיוון המתאים חכנית מס' 29 - בין האלמנטים הטונים של הפרויקט.

לאטרנטובה א': נסיון מרשים לטבל את בנין הספרייה בתוך מבנה בעל צורה פשוטה חכנית מס' 30 - ותוך יצירת חללים המשתלבים במערכת תנועת הקהל בכניסה וביציאה מרחבת הקבר. שילוב רחבת הכינוסים במערכת התנועה הכללית נראה מוצלח כמו-כן מרשימה דרך הגישה לרחבת הקבר בדרמטיות מאופקת. המתחלה לא התייחס כלל לעיצוב מרבית הסטח, אשר צריך למלא תפקיד בחווית המבקר באחוזת הקבר. הפרוט הארכיטקטוני של החללים שמסביב לבנין הספרייה אינו מספק.

החכנית מצטיינת בפתרון העונה לדרישת הפסטות וההשתלבות בנוף. עיבוד החכנית מתרכז במיוחד בעיצוב שטחי הקרקע ליצירת סופוגרפיה מעניינת, רב-גווינית, המובילה את המבקר בדרך אורגנית ומרשימה במיוחד. (חבר הטופסים מעדיף מעבר בניקבה פתוחה ולא במינהרה). פתרון רחבת הקבר אינו מגיע לשיא המצופה.

פתרון רחבת הקברים בצורה של זיז, התלוי מעל למצוק הוא פתרון מרשים. אולם אינו מגיע לרמה דומה של טאר חלקי פיתוח הסטח.

החכנית התרכזת בעיקר בעיצוב רחבת הקבר והגישה אליה בחלל ארכיטקטוני פלסטי מרשים ביותר בפסטותיה ובחלליותה בנוף, בעוד שפתרון טאר הסטח אינו עומד באותה רמה.

הכניות מס' 42 - 42 א (הגיעו בחבילה אחת) נסיון ליצור ערכים פלסטיים בעיצוב הסטח כולו, אך פתרון איזור הקברים - מאכזב.

לאחר גמר רישום ההערכות הנ"ל דן חבר הטופסים בפרטים ובסכומי הפרטים ובהתאם לתקנות ההתחרויות החליט על סינון בסכומי הפרטים והקניות, כפוף לשנות את המכנס הכולל: -

פרס שני	-	12,500.-	"
פרס שני	-	12,500.-	"
פרס שלישי	-	5,000.-	"
4 קניות, כל אחת	-	2,500.-	"
		10,000.-	"
		40,000.-	"

עם קביעת הנ"ל ניגש חבר הטופסים לדיון המסכם וקביעת החכניות שזכו בפרסים וקניות. לאחר דיון ממצה החליט חבר הטופסים: -

פרס שני	-	לחכנית מס' 34, פה אחד
פרס שני	-	לחכנית מס' 40, פה אחד
פרס שלישי	-	לחכנית מס' 30, ברוב דעות
קנייה	-	לחכנית מס' 4, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 20, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 38, פה אחד
קנייה	-	לחכנית מס' 23, ברוב דעות

לפני פתיחת המעטפות וקביעת שמו הזוכים רשם חבר הטופטים את ההערה דלהלן לחטומת לבה של הנהלת רשות הגנים הלאומיים: -

"חבר הטופטים ממליץ למזג את רעיון התיכנון הכללי של השטח בהצעה מס' 34 (פרס שני) עם הקונצפטייה התיכנונית של רחבת הקבר, כמוצג בהצעה מס' 40 (פרס שני)".

עם פתיחת המעטפות הסטנדרטיות של הזוכים נקבעו שמותיהם: -

פרס שני,	תכנית 34,	ליפא יהלום ודן צור, אדריכלי-נוף בעזרה ס. שיטריה, ח. כהנוביץ,	תל-אביב
פרס שני,	תכנית 40,	ישראל הדני, פסל ומעצב,	ירושלים
פרס שלישי,	תכנית 30,	אינג' ס. קלנר, ג. קלנר, מ. קלנר, ארכיטקטים,	תל-אביב
קנייה,	תכנית 4,	עזרא אוריון	מדרשת טדה בוקר
קנייה,	תכנית 20,	צוות משרד אהרונסון: ר. לוינגר, ס. אהרונסון, אדריכלי-נוף, פ. בוגוד, י. לוטרמן, אסתר ניב-קרנדל	עין כרם
קנייה,	תכנית 38,	דוד דרן, משה לוי, אדריכלים, אוסף עזרא אוריון	תל-אביב
קנייה,	תכנית 23,	נחום זולוטוב, אדריכל,	תל-אביב

חבר הטופטים: -

פרופ' יגאל ידין, יו"ר
יעקב ינאי
עמוס בן-גוריון
יהושע כהן
יזהר סמילנסקי

ארכ' אריה אלחנני
ארכ' אלפרד וסטרמן
ארכ' יעקב רכטר
ארכ' אריה טרוך

Ezra Orion Collection
Public Art Archive

תל-אביב, 6.9.1974

תערוכת התכניות חקיים: -

בירושלים, בביה המהנדס, רחוב הלל, בימים 2, 3, 4 ו-6 באוקטובר, בטעות 12 בצהריים עד 8 בערב.

במדרשת שדה בוקר, באולם הספרייה, ביום 20 בנובמבר.

בתל-אביב, בביה המהנדס, רחוב דיזנגוף 200, אולם 205, בימים 19, 20, 22, 23 ו-24 בספטמבר, בטעות המסרד (8-1 לפנה"צ, 4-7 אחה"צ). ביום א', 22 בספטמבר בטעות 5 אחה"צ יחקיים סם הסיור הקולקטיבי של השופטים והמסתתפים בהתחרות.

טכס הענקת הפרסים יחקיים במדרשת שדה בוקר, ביום השנה הראשון לפטירתו של דוד בן-גוריון ז"ל, ו בכסלו תשל"ה, 20 בנובמבר 1974, לאחר האזכרה.
פרטים על הטעה המדויקת של הטכס נמצא לשופטים ולזוכים בהתחרות.

החזרת התכניות (סלא זכו בפרס או בקנייה) למעוניינים חקיים בימים שני וחמישי השבוע, 14 ו-17 באוקטובר 1974, בטעות 5-7 אחה"צ במזכירות ועדת ההתחרויות המרכזית, רחוב דיזנגוף 200, חדר 204, תל-אביב.

אוסף עזרא אוריון

ארכיון אמנות במרחב הציבורי

מכון לתיעוד גיבורים
INSTITUTE FOR PUBLIC PRESENCE
مركز لتوثيق البطلان

Ezra Orion Collection
Public Art Archive